
Selekcijsko tekmovanje s področja zgodovine za učenke in učence 8. in 9. razreda osnovne šole

NAVODILA ZA VREDNOTENJE – DRŽAVNA STOPNJA TEKMOVANJA, 7. 3. 2024

Splošna navodila za vrednotenje

- Če je pravilnemu odgovoru dodano nekaj, kar ni pravilno (tudi zapis v oklepaju), se odgovor vrednoti kot nepravilen.
- Ne priznajo se zapisi, ki imajo zaradi pravopisnih napak spremenjen pomen.
- Pri nalogi izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom se točke ne prizna, če je izbran več kot en odgovor.
- Kot sprejemljivi odgovori se priznajo tudi odgovori, ki jih je Državna tekmovalna komisija zapisala *v poševnem tisku*.
- Upoštevajo se tudi drugi strokovno utemeljeni odgovori.

1. naloga (4 točke)

- a) Dobili so večjo avtonomijo in samostojnost. (1 točka)
- b) Mejne krajine so označevali po grofovskih rodbinah, ki so se pogosto menjavale in različno poimenovali. (1 točka)
- c) Z delegiranjem (izbiranjem/določanjem/imenovanjem) funkcij vojvod in mejnih grofov (na katerih so se menjevali posamezni plemiči). (1 točka)
- č) B (1 točka)

2. naloga (5 točk)

- a) A (1 točka)
- b) Prevezli so jezikovne in etnične značilnosti/elemente. / *V spremembi jezika in načinu življenja*. (1 točka)
- c1) Germanizacija. (1 točka)
- c2) Slavizacija. (1 točka)
- č) Do pojava nacionalizma/nacionalnih gibanj v 19. stoletju. (1 točka)

3. naloga (4 točke)

- a) Nesvobodno nižje plemstvo. / *Ministeriali*. (1 točka)
- b) Sluga. (1 točka)
- c) Gospod je lahko odločal o poroki nesvobodnega plemiča. (1 točka)
- č) A (1 točka)

4. naloga (4 točke)

- a) Sodno in vojaško. (1 točka)
- b1) Deželni glavar je skrbel za vojaško upravo dežele in izvajal sodno oblast. (1 točka)
- b2) Deželni vicedom je skrbel za finančno upravo. (1 točka)
- c) B (1 točka)

5. naloga (5 točk)

DA, NE, NE, DA, DA

Za vsak pravilen odgovor 1 točka, skupaj 5 točk.

6. naloga (4 točke)

- a) Hema je na reliefu oblečena kot vdova (v črno oblačilo; v barvo žalovanja). / *Relief prikazuje gradnjo krške stolnice/samostana, ki jo je Hema dala zgraditi po smrti svojega moža Viljema II. (in v roki drži mošnjiček z denarjem za poplačilo gradnje).* (1 točka)
- b) Breže (na Koroškem). (1 točka)
- c) (Prva) škofija (na Koroškem). (1 točka)
- č) C (1 točka)

7. naloga (5 točk)

- a) C (1 točka)
- b) Žovnek in Ojstrica. (1 točka)
- c) Celje. / *Polovica gospostva Celje*. (1 točka)
- č) Spretna in drzna politika / *sklepanje zavezništev*; vojaška moč; uspešno finančno poslovanje. (1 točka)
- d) Grb s tremi zlatimi / rumenimi zvezdami (na modri podlagi). / *Tri (zlate / rumene šesterokrake) zvezde na modri podlagi*. (1 točka)

8. naloga (4 točke)

- a) Herman II. je v bitki (proti Turkom) pri Nikopolju (leta 1396) sodeloval pri reševanju kralja Sigismunda Luksemburškega. (1 točka)
- b) S poroko Sigismunda in Hermanove hčere Barbare (sta postala zet in tast). (1 točka)
- c) Herman II. je opravljal službo diplomata. (1 točka)
- č) Pravico do kopanja in predelave / *pridobivanja* rud ter pravico do kovanja denarja. (1 točka)

9. naloga (5 točk)

- a) Na koncilu v Konstanci (leta 1414). (1 točka)
- b) Ob 600. obletnici kronanja za nemško kraljico. (1 točka)
- c) Ogrska in Češka. (1 točka)
- č1) Kronanje Barbare za češko kraljico (leta 1437) (1 točka) in
- č2) pokop Barbare v njej (leta 1451). (1 točka)

10. naloga (5 točk)

a) Ker začne na območju nemškega cesarstva prevladovati habsburška struja, ki je bila v sporu s Celjani. / *Barbara je bila zelo razgledana, sledila je razsvetljskim in reformacijskim idejam, zato se je zdela cerkveni oblasti nevarna.* (1 točka)

b1) (Humanist) Enej Silvij Piccolomini (1 točka)

b2) je kasneje postal papež / *najpomembnejša cerkvena osebnost* (Pij II.), zaradi česar so ljudje njegovim zapisom še bolj verjeli. (1 točka)

c) Friderika II. (Celjskega). (1 točka)

č) C (1 točka)

11. naloga (5 točk)

a) S Habsburžani. / S habsburškim vojvodo (notranjeavstrijskim deželnim knezom) Friderikom V. (kasneje Friderikom III.). / Friderikom III. (1 točka)

b) V Pragi je Sigismund Luksemburški brez soglasja deželnega kneza Friderika Celjske javno povzdignil v državne kneze. (1 točka)

c) Leta 1437. (1 točka)

č1) Z medsebojno pogodbo o dedovanju, (1 točka)

č2) zaradi katere so Habsburžani ob izumrtju Celjskih (leta 1456) podedovali vsa njihova ozemlja. / *Habsburžani so znova podelili Celjskim naziv knezov, toda brez deželnoknežjih pravic.* (1 točka)